

Kirjandus, kunst, teater

„Boris Godunow“

M. Musorgski ooper „Boris Godunow“ on loodud niilub juba 60 aastat tagasi. Oma esimeses redaktsioonis oli ta valmis 1870. a., sai aga Maria-teatri arektsioonilt tagasi lüüatud, kuna ooperis puudus lühivõim naisosa. Peale seda, kui Musorgski oli ooperi teist korda ümber töötanud, tuli „Boris Godunow“ Peterburis keiserlikus teatris esilavastusele 1874. a. Ooperil ei olnud tol korral suurt edu ja ta kadus varsti repertuaarist. Juba palju hiljem, 1896. a. töötas ümber ja instrumenteeris uuesti seda ooperit Nimski-Korsjakov, kes tehniliselt andis täiuslikuma redaktsiooni kui autor ise, sest viimane oli teoreetiline haridus väga puudulik. Alles autodidakt, võis Musorgski siiski tänu oma geniaalsele komponistandele suurepäraseid teoseid luua, mille hulgas „Boris Godunow“ on üks vähestest vene ooperitest, mis loogu maadmas on kuuljats saanud viimase ajal. Beel 1897. a. pidi mingisugune vene eramuusika-jelks Peterburis „Boris Godunovi“ Kanajevi teatris lavastama, kuna keiserlik teater oma mängulavasse teda ei võtnud. Ainult Schaljapini ilmutamisega, kes 1911 järelatmamata „Borisi“ kuju, hakkas publik selle ooperi vastu huvitundma ja ooper sai populaarseks. Niilub on „Boris Godunow“ ette kantud

Berliinis, Pariisis, Netv-Dorgis jne., ja igal pool suure edu osaliseks saanud. Autor on nimetanud „Boris Godunovi“ „muusikaliseks rahvadrämaats“, kus samanimeline Puschkini dramaatiline luuletus on kõige tugevama muusikalise väljenduse saanud. Siin on tekst ja laul täiuslikult loogu sulatunud ja loodub deklamatsiooni stiil laulus, mis tugevates dramaatilistes kohtades kõige sügavamat mõju avaldab.

„Boris Godunovi“ lavastust „Estonias“ kuulsa vene näitejuhi D. Arbenini juhatusel peab kahtlemata sündmuseks meie ooperihooajaks ära märkima.

Ühes hiljagavate A. Tuurandi lavapildidega ja R. Mey kostüümidega oli D. Arbenin oma lavastuses loonud kõrgekunstilise terviku. Solistid ja loorimasid saavutasid tema juhatusel oma psüholoogilises suhtes õigelt tabatud mängus, skestides, miimikas ja liikumises oise imestamisvääriks tagajärgi. Mi oli nimiofas A. Arder parem kui kunagi varem tema teistes osades, oma tagasihoidliku, aga sellegiparast just tugevamalt mõjuva lauluga, eriti „Esaori teeremi“ siseenis, kus Borisi monoloog ja järgnevad sündamunnistuse piinust väljenduvad reititativid ühes hallutinatsooni-dega jätsid sügava mulje. Ka viimases siseenis „Granotitja palatas“, kujutas A. Arder Borisi surma tugevate draamaatiliste läbielamustega. Teistest pea-

jalistest meeldisid eriti B. Ganj ja iseloomustatava munga kroonika- kirjutaja Pimeni kuju andis, Marina Mnishketi osas D. Doroff-Liedeberg ja Menia osas D. Mill-Krull — mõlemad oma ilmeka lauluga ning selge diktsiooni-ga. Väga karakteristilike kujusid pakkusid veel würst Sõjuiski osas andelas A. Wis-mann, jesuiit Mangoni osas R. Wiitol, kortsinaise osas B. Kasst ja munkade-põg-nikkude osades M. Suursõöt ja A. Sikas ning prietamt osas R. Raag. Grigori Drepjevvi, hiljem Dimitri rollis esines R. Satvi, kellele selle kõrge partii jaoks on kõ-lavaid kõrgeid noote, kuna kehmine hää-leregister temal vähe-m tembrit avaldas. Teistes vähemates osades olid lauloliit- liiduvääriksed Teodori osas S. Zarif-son ja Menia amm R. Pappel.

Kähtsamad ülesanded on selles ooperis peale solistide, kes olid tublisti ette wal-mistatud S. Mamontovi poolt, muidugi looril ja orkestril. Muusikajuht M. Kull ja loorimeister B. Nerep on suurt tööd tei-nud, enne kui nad selle puhta ja mõjuvika ettekannde on kätte saanud.

Publik hindas väärikselt lavastajate, juhtide ja ettekanndjate kaatortusi ja korri-das ooperi keskel ning lõrus suuri ovaati-ooni, eriti Arbeninile, kes näitlejastonnalt au-aadressi kingituseks sai, Kullile, Ar-berile j. t. A. Lemba.

Vaba Haa 23. I. 30

duste osalisteks. Vpianis ja kiti oli teistolegi küllalt.

Ülbe on „Boris Godunow“ sündmuseks meie muusikaelus. Raevalt jätab seda küll teegi meenutamata, kes vähegi huumi tunneb hää ooperi vastu. Oskar Kurmiste.

„Estonia“ teater.

Täna „Boris Godunovi“ esimene harilik lude hindadega etendus. Musorgski suurepä-raste teole ja „Estonia“ lavastuse konetamats hümanõigis on tormilised kiiduvõrdused, mis kaastid efiendõusel igat pilti. Publitu etas-fordset huumi näitab asjaolu, et tänajele eten-dusele juba efiendõuse pööval tuli hakata pärejähit miimata.

Teatrijuhatusel on saju, et hull publik-tut teipäeva õhtul esimeje pildi ajal pidi ootama üste taga. Selliseid piinliffe nästust mõitvad aga ka tulevõtus ainult teatrisõitjad. Nje ära hõide sellega, et nad hiljats ei jää. Teatrijuhatus ei saa lubada, et piinuse mõge-mus oma kaaspublikut segats etenduse jägi-missel, kui see juba on alanud.

Gomme 8. torda „Solmetrosi ooper“. Teatribüroo.

„Muusika õhust“

Suure edu tõttu, mis prof. Tšeremini ansambõle „Cetrilainete muusika“ ettekanndi-vel ofats saanud, esineb ansambõl teist ja viit- maast torda „Estonia“ konfseritaals reedel, 24. jaanuaril täiesti uue eestamaga.

„Estonia“ konfseritbüroo.

P. Sina 23. jaan

Ona sündamist, ansferitub lau-Godunow, mida da. s m a n n viist voolus, röömaja arkeritub, kuju kuma Wisemann unub.

utidug viidanub tõlgitõuses jät eriti märgult, iideberg ei aremat. Esse and täesti, ei ma laulupartii

Wiitol jeku- sst kortsinaise mina. Ra tei- äriwad kriitust. ooperis siist ssefenda pisti see mafs oli as, jousis, ssi diktsiooni- ets paremats ma ofa kiid- samõist ju- ä muusikalije

ib sradlooni- eh estifide atad. iste auamal-